

Ona yurtning - oltin beshiging

TINING YULDUZ

O'zbekiston Respublikasi bolalari va o'smirlari gazetasi

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqib boshlagan

2007-yil 15 - 21 -yanvar N:3 (66596)

Muassislar:

O'zbekiston matbuot va axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi,
«KAMOLOT» Yoshlar ijtimoiy harakati,
«SOG'LOM AVLOD UCHUN» hukumatga qarashli bo'lmagan xalqaro xayriya jamg'armasi.

SAHIFALARDA

JAJJI
MUSIQACHI

3-BETDA

SIZ
URUSHNI
UNUTOLMASSIZ

6-BETDA

BOLALIKKA
BAXSHIDA
UMR

8-BETDA

ASQARNING AKASI ASKAR

Oilada «kichik askar» nomini olgan Asqarjonga kecha ajoyib kun bo'ldi.

U Respublika «Kamolot» YOIH Markaziy Kengashi majlislar zalida bo'lib o'tgan «14-yanvar – Vatan himoyachilari kuni» va «O'zbekiston Qurolli Kuchlari tashkil topganligining 15 yilliga bag'ishlangan ko'rik-tanlovda qatnashdi. Katta zal askarlar va ularning ota-onalari, yor-u birodarlari bilan to'lgan edi. Ko'rik-tanlovda harbiy qismlarning «Qoplon», «Vatan», «Lochin» jamoalari, O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari akademiasining «Istiqlob», Toshkent Oliy umumqo'shin qo'mondonlik bilim yurtining «Adolat» jamoalari o'zaro bellashdilar.

Tadbirni o'tkazishdan maqsad, yoshlar huquqiy madaniyatini yana-da-yuksaltirish, ulg'ayib kelayotgan avlodni konstitutsiyamizda o'z ifodasini topgan umuminsoniy va milliy qadriyatlarga sadoqat

ruhida tarbiyalash, huquqiy demokratik davlat barpo etishda yoshlarning ishtirokini yana-da faollashtirishdan iborat edi.

Askarlikni orzu qiladigan Asqar bu yerda faqat kuy-qo'shiqlar eshitaman, deb o'ylagan ekan. Ammo ko'rik-tanlovning bir-biridan murakkab shartlarini bajarayotgan askarlarni ko'rgach, harbiylar bilimdon bo'lishi kerak ekan, deb yubordi. Bellashayotganlar orasida uning harbiy xizmatdagi akasi ham bor edi. Berilgan barcha savollarga puxta va aniq javob bergan «Vatan» jamoasi ko'rik-tanlov g'olibi bo'ldi.

U Prezident bobomiz askar ma'naviyatini yuksaltirish, haqiqiy armiyaning asosiy vazifasi ekanligini bejiz ta'kidlamaganini angladi.

Ana shunday mamlakatning onalari tinch, otalari xotirjam. Bolalari esa farovon o'sib ulg'ayadilar.

Ma'mura MADRAHIMOVA.

Sog' yurak - tog' yurak

MEN HAM CHEMPION BO'LMOQCHI EDIM...

2000-yilda tug'ilgan Muhammad Tohir sportning karate turiga juda qiziqib qoldi. Bunga sabab, opasining karate bilan shug'ullanib kelayotganidir. U otasiga har kuni, «meni ham sport to'garagiga olib boring, karatechilar kiyimidan olib bering», deya xarxasha qila boshladi. Otasi Muhammadga karatechilar kiyimini olib berish uchun sport mollari do'koniga bordi. 4 yoshli Muhammadga bu yerdagi eng kichkina o'lchamdagi kimano ham kattalik qildi. Shunda do'kon mudiri:

—Bu bola juda kichkina ekan, bizdan kimano sotib olish uchun 6-7 yoshdagi bolalar kelishardi. Agar buyurtma bersangiz, bir hafta ichida o'ziga loyiq qilib tiktirib beramiz, - dedi.

Otasining roziligi bilan bir haftadan so'ng kimanolik bo'lgan Muhammadning shodligi ichiga sig'masdi. Otasi uni opasining murabbiyi Zaynobiddin Yo'ldoshev oldiga olib bormoqchi bo'ldi.

—Sport kiyimlarimni kiyib borsam maylimi, otajon, - xursandchiligini yashirolmasdi Muhammad.

—Mayli, kiyaqol.

Ota-bola yetaklashib Andijonda tashkil etilgan «Ahmad-shoh» karate sport klubiga yo'l oldilar. Ularni ochiq chehra bilan qarshilagan murabbiy:

—Biz klubimizga faqatgina 5 yoshdan katta bo'lgan bolalarni qabul qilamiz. Mayli, agar o'zida qiziqish bo'lsa, kelaversin, - dedi kulimsirab.

Muhammad shu kundan mashqlarni bajarishga kirishib ketdi. U opasidan qolishmaslikka harakat qilib, astoydil shug'ullana boshladi. Zaynobiddin aka yigitchadagi g'ayratni ko'rib, barakalla, deganicha karate katalari to'plangan videokassetani unga sovg'a qildi. Muhammad har kungi mashg'ulotlardan qaytgach, uyiga kelib kassetani qo'yar va undagi karatechilar bajargan mashqlarni ham bajarishga kirishardi. Asta-sekin katta mashqlarni ham bajarishga uquvi kelib qolgan Muhammad yuzlab karatechilar qatori sariq belbog' olish uchun imtihon topshirishga keldi. Navbati kelganida murabbiy uni tatamiga taklif qildi. U tatamiga chiqar ekan, zalmi bir zunda suv quygandek jimjitlik qopladi. Muhammad belgilangan mashqlarni juda aniqlik bilan bajardi. Yigitchadagi mahoratni ko'rib, barcha chapak chalib yubordi. O'nlab murabbiylar esa o'z hayratlarini yashirolmasdilar. Tatamiga tizilgan karatechilar orasidan eng birinchi bo'lib Muhammadga belbog' va maxsus sertifikatni topshirgan «Ahmad-shoh» karate klubi prezidenti Odil aka Norxo'jayev uning qo'llarini qattiq qisib qo'ydi.

Bu birinchi muvaffaqiyat edi. Keyinroq qizil belbog', yashil belbog'larni ham qo'lga kiritgan Muhammad endi ancha-muncha tajribaga ega bo'lgan sportchilar sarasiga kirardi. 1987-1997-yilda tug'ilgan sportchilar o'rtasida o'tkazilgan «Andijon viloyati kubogi» bahslarida Muhammad qo'yarda qo'ymay o'zidan uch yosh katta sportchilar bilan bellashdi. Buni qarangi, u to'rt nafar raqibi ustidan g'alaba qozonib, II o'rinni egalladi. Oradan biroz vaqt o'tib, Andijonda «O'zbekiston kubogi» bahslariga tayyorgarlik boshlandi. Ushbu musobaqada ham 1997-yilda tug'ilgan eng yosh karatechilar qatnashar ekan. Bizning qahramonimiz esa, «men ham chempion bo'lmoqchi edim», deya o'kinardi. Yaxshiyam murabbiyi uni fevral oyida Toshkentda bo'lib o'tadigan musobaqalarga o'zi bilan birga olib borishini aytib, ko'nglini ko'tardi. Bo'lmasa uning tushkun kayfiyati oilasidagilarga ham ta'sir qilarmidi?! Nima bo'lganda ham Muhammadning orzulari bir olam. Biz esa unga albatta chempion bo'lish baxtini tilaymiz.

Durdona QORABOYEVA,
Andijon viloyati.

111 YULDUZIMIZ SENI SAHMANI

Men, Nargiza Yunusova Samarqand viloyatining Toyloq tumanidagi «Ravot» mahallasida yashayman.

Qadrtonim «Tong yulduzi»! Biz butun oila a'zolarimiz bilan seni yaxshi ko'ramiz. Nega, deysanmi? Chunki mening ilk ijodim sening sahifalaringdan joy olgan edi. Shundan buyon qo'limdan qalamim tushmaydi. Bilsang, nafaqat menga, balki butun Nafis san'at litseyi o'quvchilariga ham ustozsan. Rang-

barang mavzulardagi maqolalar, she'rlar, hikoya va ertaklarni o'qib, ularni yozish qonun-qoidalarini o'rganib olayapmiz. Buning uchun senga rahmatlar aytamiz.

Ha, aytgancha, uyimizdagilar yanvar oyida oyijonim O'g'iloy Yo'ldoshevani tavallud kunlarini nishonlashibdi. Men ham ularga sovg'a sifatida litseyimizda a'lochilar safidan joy olganim haqidagi xushxabarni va tabrigimni sen orqali yetkazmoqchiman. Ularga hamisha sog'lik, omonlik tilab qolaman.

Nargiza YUNUSOVA.

JONAJON O'ZBEKISTON!

Dunyoda bir o'lka bor,
Osmoni ko'k, beg'ubor.
Ming asrlik tarixi,
Olamda yo'q ta'rifi.

Gulzorining to'rida,
Navo qilar bulbullar.
Bulbullar navosiga,
Raqsga tushadi gullar.

Jannatmakon bu o'lka,
Ko'rmasin hech ham zavol.
Farzandlari ulg'ayib,
Kundan-kun topsin kamol.

Ozod, erkin bu makon,
Barchamizga qadrton.
Nomi dunyoga mashhur,
Jonajon O'zbekiston!

Muhayyoxon OLLOBERGANOVA,
Xorazm viloyati, Shovot tumanidagi
17-maktabning 6-sinf o'quvchisi.

Ilk she'rim

TUN

Osuda tun,
Ma'yusgina tun,
Yulduzlar jimirlar,
Sokin osmonda.

Mening ko'zlarimdan,
Erib ketdi kun,
Goho yulduz uchar,
Zulmat tomonda.

Ismatillo TOVMURODOV,
Samarqand viloyati,
Nurobod tumani.

ZIYO MASKANIGA MARHAMAT!

Maktabimizning sobiq o'quvchilari Tursun tog'a Sayfulloyev o'g'illari Alisher, Hamdam, Nizom, Miralilar o'zlarining odamoxun, saxiy ekanliklarini amalda isbotlab berishdi. Qushrabort qishlog'i vakillari shifokor Mirzo Sultonov, ustozlardan Ibrohim Abdullayev, Boboqul O'rinov, Said Sadirov, qishlog'imiz oqsoqoli O'roq bobo Tolibov, muhandis G'affor Barotov, fermer Yangiboy Karimovlar ham qarab turishmadi. Hammalari birgalikda qishloq hududidagi tashlandiq yerni tozalab, o'rniga hashamatli bino barpo etishdi. Endi bu yerda o'quvchi yoshlar ziyo olish imkoniyatiga egadirlar.

Muharram OBIDOVA,
Buxoro viloyati, G'ijduvon shahridagi
Alisher Navoiy nomli maktab o'quvchisi.

MUCHALINGA YETDIM

Men 12 yoshga qadam qo'ydim. Oyimning aytishlaricha, ulg'ayib katta qiz bo'lishim kerak ekan. Endi mushukcha bo'lib to'rt oyoqlab yurishim, oyimga suykali erkalanishim yarashmas ekan. Rostdan ham rosa erka edimda... Mabodo oyim ish buyursalar, eshitmaganga olardim. Shirinlikka-chi, o'zimni urar, mehmonlarga atalganini ham yeb qo'yar edim. Ha, bolaligim endi ortda qoldi. Ulg'ayib, aqlli qiz bo'lmoqchiman.

Yulduz HAYDAROVA,
Toshkent shahri, Yunusobod
tumanidagi 258-maktabning
5-sinf o'quvchisi.

HAMMA BILGAN SIR

Men ikki qizning do'stligiga havas qilardim. Lekin ularning ismlarini aytgim kelmayapti. Ular juda inoq va ahil edilar. Hatto bir-birining eng nozik sirlarigacha bilishar edi. Bir kuni ular orasidan qora mushuk o'tib, o'zaro arazlashib qolishdi. Shunchalik xafalashib qolganlaridan bir-birlarining sirlarini boshqalarga ham oshkor qilib yuborishdi. Shunday qilib, bu dugonalarning do'stligi kulgili holda tugadi. Boshqalarga ham ibrat bo'lsin, sir-sirligicha qolsin deb bu haqda yozishni lozim topdim.

Sarvinoz DAMINOVA,
Qashqadaryo viloyati, Shahrisabz
tumanidagi 9-maktab o'quvchisi.

MUAMMONING YECHIMI — BOYITILGAN UN

Shinamgina bezatilgan bu xona Rustamga tegishli. Devorga osilgan

«**Salomatlik garovi**» tanloviga

tarqalgan kamqonlik shakllaridan biri. U inson yashashi uchun zarur

«Faxriy yorliq»lar uning a'lo baholarga o'qishidan darak beradi. Hozir u miriqib uxlamogda. Avvallari bu paytda u dars qilayotgan bo'lardi. Negadir uning dars stoli keyingi paytlarda bo'sh qolmoqda. Maktabdagi darslarda ham sust qatnashmoqda. Hech narsaga qiziqmaydi. Hatto do'stlari bilan ham o'ynamay qo'ydi. O'g'lining bu ahvolidan onasi Salima opa xavotirda. Rustamning shu kunlarda ishtahasi ham yo'q, biroz ozgan. Maktabda darslardan bahosi pasayib ketgani bois, Rustamning o'qituvchisi Salima opani maktabga chaqirtirdi.

—O'g'lingizning baholari keyingi paytlarda pasayib ketdi, o'zlashtirishi ham yaxshimas, —deya so'z boshladi o'qituvchisi.

—Ha, uyda ham shunday, ishtahasi ham yo'q, —dedi Salima opa.

—Balki u betobdir, shifokorga uchrashib ko'ringlarchi? —deb maslahat berdi o'qituvchisi.

Shundan so'ng, Salima opa Rustamni shifokorga olib bordi. Rustamni obdon tekshirgan shifokor shunday dedi:

—O'g'lingiz kamqonlik, ya'ni temir tanqisligi —anemiya kasalligiga chalingan. Hozirda bolalar orasida kasallikning og'ir shakllari bilan 1,2%, o'rta og'irlikdagi shakli bilan 25,6% va yengil shakllari bilan 34% og'irganligi aniqlangan. Aslida, bola organizmida temir tanqisligi ko'p

bo'lgan temir moddasining oziq-ovqat mahsulotlari orqali kam miqdorda qabul qilinishi tufayli kelib chiqadi. Odatda, temir tanqisligi oqibatida yuz beradigan kamqonlik holati organizmida temir, vitamin 12 va oqsilning kamligi, sifatlari ovqatlanmaslik, bir so'z bilan aytganda, ovqatlanish madaniyatining pastligidan kelib chiqadi.

Bu kasallikni bartaraf etish uchun uch asosiy yo'l bor: birinchisi—suplementatsiya, ya'ni tarkibida zarur vitamin va mikroelementlar bo'lgan dori preparatlarini dori yoki sharbat ko'rinishida iste'mol qilish;

ikkinchisi—biz iste'mol qilayotgan oziq-ovqatlarni kerakli mikroelement va vitaminlar bilan boyitish;

uchinchisi—ovqatlanish odatlarini o'zgartirish, ya'ni mikroelementlarga boy oziq-ovqat mahsulotlarini iste'mol qilish, shuningdek, temir, foliy kislotasi va boshqa moddalar singishiga to'sqinlik qiladigan ozuqalar iste'molini to'g'rilash kerak bo'ladi.

—Qanday ovqatlanishni yo'lga qo'yishim kerak bo'ladi? —so'radi Salima opa.

—Temirga boyitilgan unni iste'mol qilish zarur. Shuni yodda tutish kerakki, temir manbai bo'lgan ovqat mahsulotlarning miqdori emas, organizmida qanday «so'rilishi» muhimdir. Masalan, hayvon va qushlarning go'shti, go'sht mahsulotlari temirning yaxshi manbaidir. U qon, mushaklarga yaxshi so'riladi. Donli mahsulotlar,

sabzavotlar, fosfat, fitinlar, shovul kislotasi temirning so'rilishiga to'sqinlik qiladi. Bu mahsulotlarga go'sht, baliq qo'shib bolalarga berilsa, organizmida temir yaxshi o'zlashtiriladi, tuxum aralashsa, yomonlashadi. Choy temirning so'rilishini 50 foizga, qahva esa 40 foizga susaytiradi. Bolalarga choy yoki qahvani 30-40 daqiqadan so'ng berish maqsadga muvofiqdir. Ularning organizmidagi temir tanqisligining oldini olishga eng qulay, arzon usul premiks deb ataluvchi temir, ruh, V guruh vitaminlari bilan boyitilgan un va don mahsulotlarini iste'mol qilishdir. Hozirgi kunda mamlakatimizda bug'doy unini mikroelementlar bilan boyitilishdan maqsad ham shu. Qolaversa, premiks bilan boyitilgan unning hidi, rangi, mazasi o'zgarmaydi. Bu unni hamma iste'mol qilishi mumkin, —deya shifokor so'zini yakunladi.

Salima opa uyiga qaytarkan, do'kondan boyitilgan un sotib oldi va undan non yopdi. Keyinchalik bu undan turli pishiriqlar pishirdi. Bunday mazali nonlardan iste'mol qilgan Rustam asta-sekin sog'aya boshladi.

Nigora BUVAMATOVA,
Andijon viloyati, Buloqboshi tumanidagi 43-Ixtisoslashtirilgan maktab-internatning 9-sinf o'quvchisi.

QIZIQARLI

MAQOLALAR KUTAMIZ

Assalomu alaykum, aziz tahririyat xodimlari! Bizlar uchun yangi mavzu qidirib, turli sahifalar tashkillashtirib, hormay-tolmay yuribsizmi? Men 39-o'rta maktabning 7-sinfida o'qiyman. Maqolalar, she'rlar, hikoyalar yozishga, yana adabiyot faniga ham juda qiziqaman. Turli badiiy kitoblar o'qish bilan birga ertak kitoblari, she'riy to'plamlar ham o'qib turaman. Sevimli gazetamizga birinchilardan bo'lib obuna bo'ldim. Har gal sinfimizga yangi soni kelganda, qo'lma-qo'l bo'lib ketadi. Sinfidoshlarim bilan gazetani talashib qolmaslik maqsadida kelgusi yil uchun uy manzilinga obuna bo'ldim. Gazetada chop etilayotgan «Kattalar, e'tibor bering!», «Maktabdagi muhabbat», «Kechiring», «Kunlardan bir kun...», «Ichki dunyoingizni bilasizmi?» singari sahifalar nafaqat menga, balki sinfidoshlarimning bariga juda yoqadi. Kelgusida mana shunday qiziqarli sahifalaringizni kutib qolamiz. Sizing ashaddiy muxlislaringiz nomidan:

Ma'suda IRISOVA,
Samarqand viloyati, Paxtachi tumani.

Tilsiz yov

ZIYRAK BO'LAMIZ

Qish faslida gaz bosimi kamayib ketishi hammaga ma'lum. Shuning uchun ham ko'pchilik gazni balandlatib qo'yishadi-da, kechqurun bosim ko'tarilib ketishi yodlaridan ko'tariladi. Shu tarzda yong'in chiqadi. Uning oqibati esa achinarli. Ayniqsa, elektr tarmog'iga beparvo, loqayd bo'lgan bolalarni e'tiborsiz qoldirish mumkin emas. Men tengdoshlarimni texnika xavfsizligi haqida mukammal tushunchaga ega bo'lishlari kerakligini, uka va singillarini ham bu borada ziyraklikka ega bo'lishlarini xohlayman.

Mahliyo ABDURAHMONOVA,
Farg'ona viloyati, Qltariq tumanidagi 12-umumiy o'rta ta'lim maktabining 7-sinf o'quvchisi.

JAJJI MUSIQACHI

Xazorasplik Adolat Jumayeva endigina 11 yoshga to'ldi. U yosh bo'lishiga qaramay, Motsart, Betxoven, Chaykovskiy kabi klassik bastakorlarning 20 ga yaqin kuylarini o'zlashtirgan. O'z mahoratini O'zbekiston madaniyati va san'ati jamg'armasi hamda «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati tomonidan o'tkazilgan «Kelajak ovozi» ko'rik-tanlovida namoyish qilgan Adolat badiiy ijod nominatsiyasining musiqa yo'nalishida Xorazm viloyati bosqichi g'olibi bo'ldi.

Respublika bosqichiga yo'llanma

olgan qizaloq Xazorasp tumanidagi 45-son o'rta

umumta'lim

maktabining 5-

sinfida o'qiydi.

Maktabda a'lo

baholarga

o'qish bilan

birga san'atga

ham mehr

qo'ygan. U 1-

sinfidan beri for-

tepyano chaladi.

Fortepiano murakkab

musiqa asbobi bo'lsa-da, Adolat nozik barmoqchalarini ishga solib, uning sirlarini qunt bilan o'rganishga harakat qiladi.

—**Mening ustozim,** — deydi Adolat Jumaboyeva, — **Xazorasp pedagogika kasb-hunar kollejining musiqa o'qituvchisi Qahramon Sultonov bo'ladilar. U kishidan bir umrga minnatdorman. Bergan saboqlari tufayli «Kelajak ovozi» tanlovida qatnashib, Toshkentda o'tkazilgan respublika bosqichiga bordim. Kelgusida Konservatoriyaga o'qishga kirib, yetuk bastakor bo'lish orzuim.**

Jajjigina Adolatxonning niyatlarini eshitib, unga tilaklarini yor bo'lishini astoydil so'radik. Ana shunday iste'dodli, qobiliyatli bolalar, yoshlar yurtimizning buyuk kelajagi quruvchilari ekanligiga yana bir marta amin bo'ldik.

Po'latbek BEKMETOV.

Biz 98-maktabning 8-sinfida «a'lo» va «yaxshi» baholarga o'qiyman. Shiorimiz — «uch» bahosiz o'qish. Sinfimizda ijodkor o'quvchilar ko'pchilikni tashkil qiladi. Dugonalarimning yozgan maqola va she'rlari allaqachon sevimli gazetamiz «Tong yulduzi»da chop etilgan. Ushbu gazeta bizning eng yaqin sirdosh do'stimiz. Shu bois ham sinfimizdagi 30 o'quvchining har 3 tasi bir bo'lib, jami 10 dona «Tong yulduzi»ga obuna

BO'LGANMIZ.

Gazeta qo'limizga yetib kelishi bilanoq beg'araz munozaramiz boshlanadi. Hatto ustozlarimiz ham bahsimizga qo'shib ketishadi. Yozgan maqola-yu she'rlarimizni adabiyot muallimimiz Muhabbat opamizga ko'rsatib, maslahatlar olamiz. Keyin esa xatjildga solib, tahririyatga jo'natamiz. Bir kuni eshik qoqib kelgan pochta amakimiz uyimizga «Tong yulduzi» gazetasini tashlab ketibdi. O'qib qaragam, «Ta'til tatiydimi?» deb nomlangan maqolam rasmim bilan chop etilibdi. Keyingi haftada esa dugonam Durdonaning she'ri bosilib chiqdi. Uymizdagilar, do'stlarimiz va ustozlarimiz bizning quvonchimizga sherik bo'lishdi. Fursatdan foydalanib, barcha do'stlarimizga siz ham albatta sevimli gazetamizga obuna bo'ling, aslo yutqazmaysiz, deymen.

Yodgoraxon SODIQOVA,
po'xtimizning Yunusobod tumanidagi 98-maktabning 8-«G» sinf o'quvchisi.

«YANGI YILINGIZ BILAN, AZIZ FARZANDIM!»

Ana shunday samimiy dil so'zlari bitilgan 381 dona Prezident sovg'alari viloyat markazida joylashgan Farhod madaniyat saroyida navoiylik bolajonlarga topshirildi. Bayramona tusda bezatilgan ushbu maskanda Qorbobo-yu Qorqiz tabriklariga bolajonlarning quvnoq she'r va qo'shiqlari ulanib ketdi.

Navoiy viloyati Xalq ta'limi boshqarmasi ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha boshliq o'rinbosari Sherali aka Umarovning ta'kidlashicha, sovg'alarning 170 donasi viloyatning eng chekka hududlari hisoblangan Zarafshon, Uchquduq, Tomdi kabi tumanlaridagi kichkintoylarga topshirilibdi.

Prezident sovg'alarini olgan bolajonlar orasida huquq-tartibot organlarida ishlab, xizmat vaqtida vafot etgan insonlarning 13 nafar farzandlari ham bor edi.

Bir so'z bilan aytganda, bu sovg'alar o'ksik ko'ngillarga biroz bo'lsa-da malham bo'ldi.

Muxbir safardan qaytdi

SIZ YANGI AYAJONMISIZ?

Navoiy viloyatida joylashgan 1-«Mehribonlik uyi»ga kirib borar ekanmiz, chor-atrofnig ozodaligiyu bayramona bezatilganini ko'rib, dilimizni egallab olgan xiralik biroz arigandek bo'ldi. Yangi yilni shod-u xurramlik bilan kutib olgan barcha tarbiyalanuvchilarning quvonchi cheksiz edi.

Bolajonlar mehribon tarbiyachilarini «ayajon» deb chaqirishar ekan. Boshqa millat bolajonlarining ham o'zbek tilida biyron-biyron so'zlashlari, she'rlar aytib, qo'shiqlar kuylashlariga havas qildik. Sevara, Boris, Lola, Sveta kabi jajjilar bilan do'stlashib ham oldik. Tarbiyalanuvchilar menga, «siz yangi ayajonmisiz?», deya savol berganlarida beixtiyor bosh irg'adim-u, ko'zlarim yoshlanib ketdi. Ich-ichimdan «butun o'zbek xalqi siz uchun, ayajon», degim kelardi.

O'ZIMIZ IMKONIYAT TOPAMIZ

–Bolajonlarimiz ko'ngliga to'g'ri yo'l topish eng oliy maqsadimiz,-deydi biz bilan suhbatda «Mehribonlik uyi» direktori Lyudmila Yurikova. – Bu borada barcha imkoniyatlardan to'liq foydalanamiz. Ularni katta hayotga tayyorlaymiz. Oliyog'lar, ishlab chiqarish, hunarmandchilik korxonalariga, sartaroshxona, bichish-tikish uylariga, gavjum bozorlarga ham olib boramiz. Hatto savdo-sotiqqa o'rgatamiz. Qo'llariga pul berib, o'zimiz yonida turib xaridini kuzatamiz. Zero, balog'at yoshiga yetganidan so'ng bolajonlarimiz aslo qoqilishmasin. Hayotning past-u balandini birdek tushunib borsin. Katta hayot mayda-

tarbiyachilar mehnat qilishadi. Tarbiyalanuvchilarimizga har sohada o'rnak bo'lib kelayotgan muallima Gulira'no Axrorova «Yil tarbiyachisi» ko'rik-tanlovining tuman bosqichida I o'rinni egallagan bo'lsa, viloyat bosqichida II-o'rinni qo'lga kiritdi. Gulchiroy Jumaqulova, Sayfullo Yo'ldoshev, Viktoriya Shmakova, Dilshod Eshmurodov kabi yuqori sinf o'quvchilarimiz turli fan olimpiadalari

chuydalardan boshlanadi-ku axir.

Homiylarimiz Navoiy sement zavodi, Navoiy azot kombinati jamoasining beqiyos yordamlari tufayli maskanimiz 2006-yilda to'liq ta'mirdan chiqarildi.

Ayniqsa, bu xayrli ishda Navoiy kon-metallurgiya kombinati rahbari, O'zbekiston qahramoni Nikolay Ivanovich Kucherskiyning beminnat yordamidan bolajonlarimiz ham, biz ham cheksiz minnatdormiz.

– «Mehribonlik uyi»mizda maktabgacha yoshdagi kichkintoylarimiz uchun «Shirintoy» guruhida malakali tarbiyachilarimiz

mashg'ulotlar o'tishadi. Boshlang'ich sinflarimizda esa darslar «Xumo» va «Temuriylar» deya nomlangan 2 guruhda o'tkaziladi. Bitiruvchi sinflarimizni kasbga yo'naltirish borasida ham bir talay tadbirlar ishlab chiqqanmiz. Maskanimizda mavjud samonchilik (san'at asari), milliy hunarmandchilik, rassomchilik, oshpazlik, raqs va musiqa to'garaklarida bolajonlar kasb sirlarini o'rganishmoqda. Tarbiyalanuvchilarimiz Navoiy kon metallurgiya kombinati homiyligida karate, taekvando, suv sporti, futbol kabi sport to'garaklarda ham muntazam ravishda shug'ullanib kelishmoqda.

Har hafta juma kunlari ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar o'tkazamiz. Stol atrofidagi qizg'in davra suhbatlari, bahs-munozaralar albatta yoshlarimizning kelajagiga qaratilgan mavzularda bo'ladi.

Bolajonlarimizni muntazam ravishda diyorimizning tarixiy joylari, muzeylariga sayohatga olib boramiz. Ularning barkamol bo'lib voyaga yetishi uchun qo'limizdan kelgancha harakat qilayapmiz,-deydi 10 yildan buyon ustozlik kasbini ardoqlab kelayotgan «Mehribonlik uyi»ning ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari Oynihol opa Bozorova.

TARBIYACHI O'RNAK KO'RSATUVCHIDIR

–Bolalarni farzandidek sevgan kishigina haqiqiy tarbiyachi bo'la oladi. Maskanimizda o'z kasbining fidoyisi bo'lgan «Shuhrat» medali sohibasi Bibigul O'rinova, «II darajali sog'lom avlod uchun» ordeni nishondori Fazolat Kamolova, Nasiba Ibragimova, Iroda Tursunova, Salima Xudoynazarova, Ulug'bek Amirxonov kabi malakali

g'oliblaridir. Bolajonlarimizning iqtidorini o'z vaqtida to'g'ri baholab, ularning intilishlariga intilish qo'shishga harakat qilayapmiz, -ta'kidlaydi ilmiy ishlar bo'yicha rahbar o'rinbosari Mürzohid Ikromov.

Lola NURMUHAMMEDOVA, «Sitora» guruhi tarbiyalanuvchisi: – Kundaligimga birorta ham «3» baho tushirganim yo'q. Maqsa-

dim, xuddi ayajonlarim singari mehribon tarbiyachi bo'lish. Buning uchun hozirdan puxta tayyorgarlik ko'rib borayapman.

Rusana AHMEDOVA, tarbiyalanuvchi: – Biz uchun «Mehribonlik uyi»mizda barcha sharoitlar yaratilgan. To'g'risini aytsam, ayajonlarimizga suyanamiz, ular bilan sirlashamiz. Dilimizdagini yashirmasdan ayta olamiz. Tarbiyachilarimiz har birimizning so'zlarimizni jon qo'log'i bilan tinglaydilar. Katta bo'lganimda kollejda tahsil olib, kon-metallurgiya kombinatida ishlamoqchiman.

KITOBLAR KERAK

«Mehribonlik uyi»da kompyuter xonasi, oshxona, tibbiyot xonasi, har bir guruhda dam olish hamda gigiyena xonalari mavjud bo'lib, jihozlari risoladagidek. Bolajonlar uchun barcha sharoitlar yaratilgan. Ammo ingliz, fransuz tilida 7-,8-,9-sinflar uchun lug'at kitoblar yetishmas ekan. Lotin tilida badiiy kitoblar kam.

–Uslubiy tavsiyalar, psixologiya, pedagogika kabi qo'llanmalar yetarli emas. Ish qog'ozlarini yuritish bo'yicha darsliklar bo'lsa, ayni muddao bo'lar edi, -deydi uslubchi Muazzam Raupova.

Ha, yana bir gap, buni qarangi, «Mehribonlik uyi»ning tarbiyachilari haqiqiy kitobxon ekanlar. Ular mashhur sportchilar hayotini aks ettiruvchi, O'zbekiston qahramonlari haqida hikoya qiluvchi kitoblar chop etilsa, ayni muddao bo'lardi, deyishdi. Chunki ular o'z farzandidek sevib tarbiya qilayotgan har bir tarbiyalanuvchisini ko'proq kitoblar mutolaa qilib, yetuk inson bo'lib kamol topishini orzulashadi-da.

Jamila HAYDAROVA.

TIL O'RGANIB DUNYO KEZAMIZ

Til bilgan – el biladi deganlaridek, qancha ko'p o'qib-o'rgansak o'zga mamlakatlar haqida ham shuncha boy ma'lumotga ega bo'lamiz. Poytaxtimizning Sobir Rahimov tumanida joylashgan 1-arab tili chuqur o'qitiladigan maktabda 940 nafar o'quvchilar tahsil olishar ekan. Ularga 80 nafardan ziyod malakali o'qituvchilar fan sirlarini qunt bilan o'rgatishmoqda. Konstitutsiya bayrami shodiyonalarida ishtirok etish uchun ta'lim maskaniga tashrif buyurishgan Misr elchixonasi vakillaridan doktor Magdi Muhammad Mursiy va doktor Mustafu Abdurahimlar o'quvchilarga tasannolar aytishibdi.

Sababi esa...

BIRINCHI SINF DAN

–1-sinf dan boshlab bolajonlarimizga arab tilini puxta o'rgatib borayapmiz. Shu bois ham Misr elchixonasidan tashrif buyurishgan mehmonlar bayram dasturini arab, ingliz, rus tillarida bemalol olib borayotgan o'quvchilarimiz bilan suhbatlashib, ularga tasannolar aytishdi. 2007-yilda esa do'stligimizni yana-da mustahkamlab, ta'lim maskanimizga kitoblar va o'quv jihozlari sovg'a qilishlarini alohida ta'kidlashdi. Ustoz uchun shogirdning muvaffaqiyatidan ko'ra muhimroq narsa bo'lmas kerak.

Toshkent Davlat Agrar universiteti, Toshkent Avtomobil yo'llari instituti va maktabimizning yuqori sinf o'quvchilari oynayi jahon orqali berilayotgan «Iqtidor» ko'rsatuvida bellashib, II o'rinni qo'lga kiritishdi. Oliy o'quv yurtlari talabalari bilan bemalol bellasha olayotgan iqtidorli o'quvchilarimizni har qancha maqtasaq arziydi.

Munisa Usmonova, Gulchehra G'aniyeva, Dildora Shokirova kabi a'lochi o'quvchilarimiz maktabimiz faxri hisoblanishadi. Ular turli fan olimpiadalarining g'oliblaridir.

Maskanimizda mavjud kasbga yo'naltirish, fan va sport to'garaklari bolajonlarimiz ixtiyorida, – deydi maktab direktori Mahmudjon Azimov.

–Ayrim maktablarning direktorlari tez-tez almashadi...

–Ta'lim sohasida millionlab kashfiyotlar mavjud, ammo maktab rahbarini tez-tez almashtirish... Direktor vazifasida ish boshlaganimga uncha ko'p vaqt bo'lgani yo'q. Ammo har kunimda o'qituvchi bo'lish oson emasligini chuqur anglab borayapman. Jamoaning birligi albatta rahbarga bog'liq. Ustozlarning hurmatini joy-joyiga qo'yib, o'rni kelganda og'iriga yelkadosh bo'lish, ularni qo'llab-quvvatlash direktorning uzoq vaqt shu lavozimda mehnat qilishiga zamin yaratadi. O'qituvchini

qo'lladingmi, u o'z o'quvchisini qo'llaydi. Chunki jamoa o'rtasida uning kamtarona o'rni o'z bahosini topmoqda. Saodatga eltuvchi yo'l e'tibordan boshlanadi.

Darhaqiqat, maktabda qator yillar mehnat qilib obro'-e'tibor qozongan Karima Turdiyeva, Mashhura Umarova, Sayyora Abdulhaqovalar 60 yoshni qarshilayotgan ekanlar. Ustozlar sha'niga aytilayotgan shogirdlarning dil izhorlari-yu maktab jamoasining iliq so'zlaridan ko'nglingiz yayraydi. Fursatdan foydalanib, ularga bir necha savollar bilan murojaat qildik.

–Mashhura opa, sinf rahbarining fan o'qituvchisidan farqi nimada?

–Sinf rahbari zimmasida katta mas'uliyat yotadi. Uning oddiy o'qituvchidan farqi shundaki, sinfidagi har bir bolaning bosgan qadimini nazorati ostida saqlaydi. Uning iqtidori, qiziquvchanligi, nimalarga qodir-u, sharoit yaratib berilsa yana nimalar qila oladi. Ko'zga ko'rinmas kamchiliklari, zaif tomoni, qo'yingki, o'quvchisining ko'ngil oynasini ravshan ko'rib, unga yetarlicha e'tibor qarata olsagina o'z vazifasini uddalagan bo'ladi. Men hamisha shunday bo'lishga intilib kelganman.

–O'quvchini jazolash salbiymi yoki ijobiymi, Sayyora opa, siz nima deysiz?

–Musht bilan odamni hech qachon odam qilib bo'lmaydi. Tarbiyaning asl mohiyati ham shunda. Bu borada ustozlarga aytadigan gapim: o'quvchilarningizning ko'ngliga albatta quloq tuting. Undagi aksadolar sizning hurmatingizni ming chandon oshiradi. Zero, ustoz va shogird o'rtasidagi bebaho mehr aslo qadrsizlanmasin.

HAR KUNI BIR YANGILIK

–Maktab – muqaddas dargoh. Qaysi kasb egasi bo'lmasin, avvalo maktab partasida tahsil oladi. O'z navbatida bizning berayotgan bilimimiz ham

shunga yarasha bo'lishi kerak. Bilim bobida shogirdlarimizga har kuni bir yangilik ulashishimiz ularni fanlarga bo'lgan qiziqishini yana-da oshiradi. Ayniqsa, «Ta'zim sizga, ustozlar!», «Zakovat», «Ona tilim – jon-u dilim» singari qiziqarli kechalar va bellashuvlarga o'quvchilarimiz sinf rahbarlari boshchiligida puxta tayyorgarlik ko'rishadi. Ularning zukkoligi-yu topqirligiga hakamlar tomonidan qo'yilgan odilona baho yana ham chuqurroq o'qib-

o'rganishga chorlaydi. Vatan himoyachilari kuniga bag'ishlab o'tkazilayotgan «Mardlar qo'riqlaydi Vatanni!» deb nomlangan badiiy kechamizga urush va mehnat faxriylaridan Tohir ota Rasulov, O'lmas Zafarov, Muhabbat Boboyeva, Manzura Yusupovalarni taklif qilganmiz. Ularning unutilmas xotiralari bolajonlarimizning qalbida Vatanga bo'lgan cheksiz muhabbatni yana-da mustahkamlaydi, – deydi ma'naviyat-ma'rifat ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari Gulbahor Abdumatova.

G'ayrat G'ULOMOV, o'qituvchi: – 11 yil shu maktabda tahsil olganman. Endi esa ustozlarim bilan birga ishlayapman. Ulardan nimaiki o'rgangan bo'l-sam, men ham shogirdlarimga shularni o'rgatayapman. Kasbimdan faxrlanaman.

Isroiljon OMONOV: –Yoshligimdan bolajonlarni yaxshi ko'raman. Maktabda o'qib yurgan kezarimdayoq qo'ni-qo'shnilarimizning bolalarini atrofimga yig'ib olib maktab-maktab o'ynar edik. Albatta men bilag'on ustoz bo'lishga intildim. Ayni vaqtda Sharqshunoslik institutining IV bosqichida tahsil olish bilan bir qatorda ushbu ta'lim maskanida bolajonlarga arab tilidan saboq berayapman. Farg'onadan kelib ham o'qib, ham poytaxtdagi shunday maktabda ishlayotganim men uchun baxt desam aslo mubolag'a emas.

O'Z FIKRIMIZNI YOZAMIZ

Ta'lim maskanida turli tanlovlar, bellashuvlar, ijodiy kechalar muntazam ravishda o'tkazilib turiladi. Bu esa o'z navbatida o'quvchilarning bilimini har tomonlama mustahkamlashga zamin yaratmoqda.

«O'zbekning g'ururi tog'lardan baland» mavzusida yozilgan diktant, bayon, insholar tanlovida g'olib bo'lgan o'quvchilar o'z fikrlarini shunday izohlashdi.

Anvar NOSIROV, 6-sinf o'quvchisi:

– Men o'z ijodiy ishida qonuni ustuvor yurtning ozod va obod qiyofasini tasvirlashga harakat qildim. Shunday farovon yurtda yashayotganimdan cheksiz faxrlanaman.

Mohira SAMARIDDINOVA, II-«A» sinf o'quvchisi:

– Ulug' ajdodlarimizdan meros bo'lib kelayotgan qadim qadriyatlarimiz, g'ururimiz, millatimiz sha'nini yuksaklarga ko'tarmoqda. Dunyo tan olayotgan o'zbek nomi umriboqiydir.

Ha, ushbu maktabga har jihatdan havas qilsang arziydi. Shundan bo'lsa kerak, ta'lim maskanida tahsil olish uchun boshqa tumanlardan ham o'quvchilar kelayotgan ekan.

Maktab – muqaddas dargoh. Shu muqaddaslikni muqaddas bilib, sidqidildan mehnat qilayotgan ta'lim maskani jamoasining ezgu ishlarida omdalar tilab, ular bilan xayrlashdik.

O'z muxbirimiz.

SIZ URUSHNI UNUTOLMASSIZ

Siz urushda bo'lgansiz, bobo,
Umringizni garovga qo'yib.
O't-yomg'iri aro siz, tavba,
Yashagansiz umidlar tuyib.

Qon rangida oqqanda suvlar,
Yig'lagansiz kechib ularni.
Lek bilgansiz shuncha g'uluvlar,
Aro ko'ngil ochib kularni.

Ko'ksingizda porlaydi yulduz,
Yaproq kabi titrar medallar.
Uyqusirab ba'zida kunduz,
Tushlaringiz yo'qqa eltarlar...

Siz urushni unutmassiz,
Unutilmas bevaqt ketganlar.
Osmonimda titragan oysiz,
Yulduzlari shahid ketganlar.

Urush nima, bilasiz bobo,
Unutmassiz qora kunlarni.
Ko'nglingizda bir yara, tavba,
Kechirib kunora tunlarni...

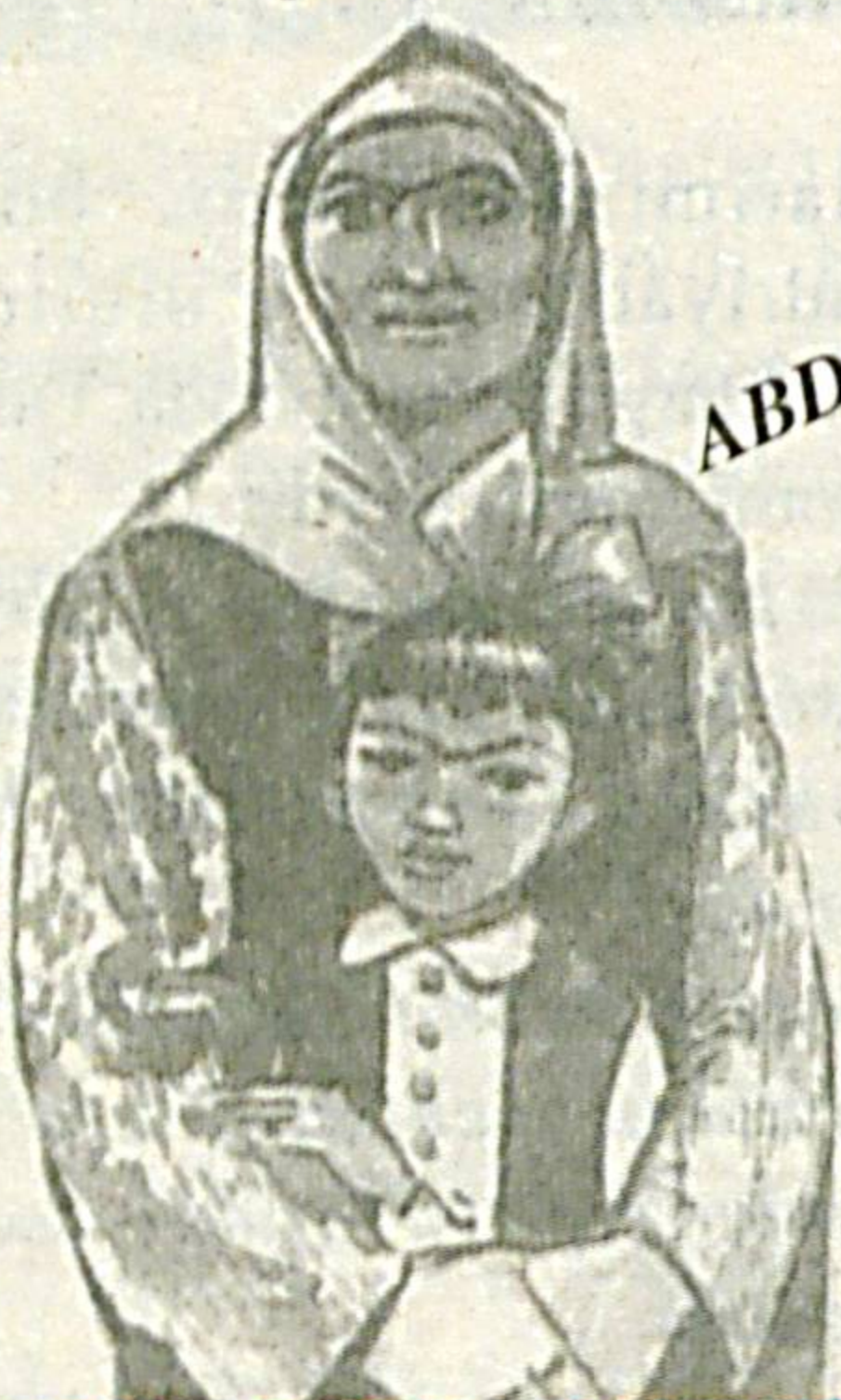
* * *

Buvijonim, Siz chiroylisiz,
Sizdan chiroyli ko'zoynagingiz.
Kecha-kunduz ko'cha poylaysiz,
Ketganlaringiz kelmaydi hargiz!

Kuta- kuta tolar ko'zingiz,
Kutishni erta-indinga qo'yib.
Qiziq, ertak boshlar o'zingiz,
Bizni avaylab, erkalab, suyib.

Olib qochar xayolimizni,
Oqlar urushi, qizillar jangi.
Aslo ahli ayolimizni,
Xo'rlatmaymiz der zavodlar bongi.

Yolg'on umr, sarob baxt eltar,
Sibirga qatnar sovuq poyezdlar.
Bizni asta uyqu elitar,
Sizni gung etar o'q yo poyezdlar...

Umida
ABDUAZIMOVA.

Marat QORABOYEV.

Jamol kuchugiga «Yo'lbars» deb nom qo'ydi. Lekin u yo'lbarsga zarracha o'xshamas, yunglari qop-qora bo'lib, bo'yi past, o'zi mushukdan ham, tovuqlardan ham qo'rqar edi. Ba'zan Jamol Yo'lbarsning bo'yniga arqon bog'lab yetaklab yuradi. Shunisi yaxshi ediki, kuchugi uning aytganiga amal qilardi. Bir kuni Jamol Yo'lbarsni ergashtirib qo'yxonadan tashqariga olib chiqdi. Qo'yxonaning atrofi yulg'unzor edi.

Jamol kuchugiga ovlashni o'rgatmoqchi bo'ldi. U yog'ochdan yasagan miltig'ini qo'lga olib, xuddi bir narsani nishonga olmoqchiday olg'a yurdi. Yo'l-yo'lakay yulg'unlarni miltig'i bilan urib-urib qo'yadi. O'y-fikri yulg'unzorga yashiringan biror qush-push bo'lsa, patirlab chiqa qolsa... Odatda, mergan ovchilar shunday qilishini u yaxshi biladi. Onda-sonda chumchuq yoki boshqa biror qush-push uchib qolsa, Jamol:

–Bos, Yo'lbars! - deb baqiradi. Lekin kuchuk hech narsaga tushunmaydi, dumini likillatib turaveradi. Bunga Jamolning ham jahli chiqmaydi. U kuchugining yag'rinini silab:

–Sen hali kuchukvachchasan, o'rganasan, - deb qo'yadi. Shunday qilib, Jamol bir necha kun Yo'lbars bilan ovga chiqib, unga o'lja tutish yo'llarini o'rgatgan bo'ldi. Yo'lbars ham asta-sekin egasining aytganiga amal qilib, parillab uchgan u-bu qushning ketidan quvlaydigan bo'ldi. Bundan Jamolning sevinchi cheksiz.

–Yanagi gal bir aytgandan o'zing quvlab, ushlab

olasan, - deb Yo'lbarsga gap uqtiradigan bo'ldi.

Yo'lbars uning gaplariga tushunganday ovoz kelgan tomonga qarab qattiq-qattiq hurib qo'yadi. Uning ketidan Jamol javraydi:

–Izla Yo'lbars, izla!

Jamol Yo'lbars bilan bugun ham ovga chiqqan. Lekin u endi o'rgatayotgani yo'q. Qanday bo'lmasin, Yo'lbarsga biror sichqon bo'lsa-da, ovlatib ko'rmoqchi. So'ngra, quyon-puyon deganday...

Bir payt Yo'lbars tez-tez yurib, so'ngra chopib ketdi. Jamol kuchugining qayoqqa g'oyib bo'lganini bilmay qoldi. Yon-veriga alanglab turganida Yo'lbarsning bir narsani tishlab, sudrab kelayotganiga ko'zi tushdi.

–Yo'lbars, nima topding?-deya unga qarab chopdi. Dastlab kuchugining og'zidagi narsa nima ekanini bilmasdan hayron bo'ldi. Kuchuk qoramtir bir narsani tishlab olgan edi. Qarg'a desa, qarg'aga

o'xshamaydi. Yo'lbars o'ljasini qattiq tishlaganicha egasining oldiga chopib keldi. Jamol shundagina o'ljasining nima ekanini bilib qoldi. U o'tgan yili o'rtoqlari bilan o'ynagan kelib, unutilgan eski telpagi edi.

–Yashavor,- dedi Jamol, -sen ovchi it emas, o'g'ri ushlaydigan it bo'larkansan.

Nima bo'lsa-da, Jamolning bugungi ovi bekor ketmadi. U kuchugidan juda rozi edi.

Qoraqalpoqchadan Safo MATCHON tarjimasini.

YO'LBARIS

ISLOM MADANIYATINING BESHIGI

Islom konferensiyasi tashkiloti (OIK) tarkibidagi muassasalardan biri – Ta'lim, fan va madaniyat masalalari bo'yicha Xalqaro islom tashkiloti (ISESCO) Toshkentni 2007-yilda islom madaniyatining poytaxti, deb e'lon qildi. «Jahon» AA ning xabar qilishicha, butun Osiyo qit'asining vakili bo'lgan Toshkent bilan bir qatorda arab dunyosidan Fes (Marokash) va Tripoli (Liviya) shaharlari, shuningdek, Afrika qit'asidan Senegal poytaxti – Dakar shaharlari ham islom madaniyatining poytaxtlari, deb e'lon qilindi. O'zbekistonning islom madaniyati va ilmi oldidagi, islom merosi va yodgorliklarini asrash va yana-da boyitish borasidagi mislsiz xizmatlari uchun Toshkent shunday yuksak va faxrli unvonga sazovor bo'ldi. Haqiqatan ham mustaqil O'zbekistonning poytaxti musulmon dunyosida o'ziga xosligi, mahobatli madrasa va masjidlarining binolari, minglab nodir qo'lyozmalarga boy bo'lgan kutubxonalar, islom uyg'onish davrining buyuk ustalari, alloma va me'morlari ijodiga mansub namunalari ko'z qorachig'iday avaylab-asralayotgan muzeylari bilan butun dunyodan kelayotgan mehmonlarini hayratga soladi. Toshkentda Imom al-Buxoriy nomli Toshkent islom instituti, Ko'kaldosh nomidagi madrasa va Prezident I.Karimov tashabbusi bilan barpo etilgan Toshkent islom universiteti faoliyat ko'rsatmoqda. Bu ta'lim muassasalari diniy ulamolar, dinshunoslar, islom huquqi va manbaashunoslik, jahon iqtisodiyoti va informatika mutaxassislari tayyorlaydi. O'z yo'nalishi bo'yicha MDH hududidagi yagona oliy o'quv yurti bo'lgan Toshkent islom universitetida juda ko'p marotalab din va siyosat, bag'rikenglik hamda zamonaviy

dunyoda tinchlik va barqarorlikni saqlashning dolzarb mavzulariga bag'ishlangan xalqaro konferensiyalar, seminar va davra suhbatlari bo'lib o'tgan. Jahondagi minglab shaharlar orasidan aynan Toshkent 2007-yilda Islom madaniyatining umumjahon poytaxti, deb tanlandi. Toshkent nomzodining tanlanishida ISESCO birinchi galda Respublika rahbariyatining o'zbek xalqi madaniy va ma'naviy qadriyatlarini qayta tiklashga yo'naltirilgan siyosati, shuningdek, O'zbekiston hukumati tomonidan islom sivilizatsiyasi yodgorliklarini himoya qilish va ko'z qorachig'iday asrash bo'yicha ko'rilyotgan chora-tadbirlar e'tiborga olindi. Shuningdek, ISESCOning bunday to'xtamga kelishi Osiyo qit'asidagi eng ko'hna shaharlardan biri – boy madaniyatga ega bo'lgan Toshkentning dunyo taraqqiyoti tarixida alohida o'rin tutishi bilan izohlanadi.

Xanda

O'qituvchi:

–Tarkibida sut bor besh-ta so'zni sanab ber-chi.

O'quvchi:

–Sut, saryog', pishloq va yana ikkita sigir.

* * *

O'qituvchi:

–Fransuzcha eng uzun so'zni aytib ber.

O'quvchi:

–Kauchuk.

O'qituvchi:

–Nega endi, bu so'z uzun emas-ku.

O'quvchi:

–Ajablanmang, uni istagancha cho'zish mumkin.

* * *

Bir bola fermaga boribdi.

–Oyim aytdilar, bir litr sut berarkansiz.

–Idishing kichkina-ku.

–Unday bo'lsa, bir litr echki sutidan beraqoling.

Umida SHARIPOVA,
Toshkent viloyati,
Toshkent tumanidagi
2-o'rta maktabning
8-sinf o'quvchisi.

QUYONCHAMIZ KO'P BO'LDI

O'shanda taxminan olti-yetti yoshlardagi qizaloq edim. Xuddi hozirgidek esimda, uyimizning yaqinida kattakon bog' bor edi. Akam ikkimiz bog'da kun bo'yi mazza qilib o'ynar va chumchuq ovlardik. Akam qo'limdagi «rogatka»ni olib derdilar. Chunki men ular tutgan chumchigarib yuborardim-da. Shunday kunlarning cho'zilib yotgan bir narsaga ko'zimiz tushdi.

ekan. Odatda quyonlar odamlardan qochmadi, aksincha, ko'zla-jim yotardi. Quyoning uni uyga olib kelib, bog'ladi. Men uning Ammo quyon ularga Buning sababini akam-

—Hozir joni og'rib turibdi-da, dedilar.

Quyoni har kuni parvarishlab, sabzavotlar bilan siylay boshladim. Oradan kunlar o'tib, u sog'aya boshladi. Butunlay sog'aygach, uni yana boqqa qo'yib yubordik. Ammo quyonimiz har kuni uyasiga qaytib kelar, biz quyonga, u esa bizga juda o'rganib qolgandi. Kunlarning birida uni yo'qotib qo'ydik. Quyonimizni rosa qidirdik, topolmagach, ko'chadagilar olib ketib qolishgandir, deb o'yladik. Bir kuni quyonimizni yerto'ladan chiqib kelayotganini ko'rib qoldik. U ini yonidan bir nima qidirgandek hammayoqni iskab chiqdi. Nariroqda yotgan sabzini oldi-yu, yana yerto'laga tushib ketdi. Akam ikkimiz uning ortidan asta ergashdik. Ne ko'z bilan qaraylikki, quyonimizning yonida bir nechta jajji quyonchalar yotardi. Biz xursand bo'lib ketganimizdan chapak chalib yubordik. Shu tariqa bittagina quyonimiz bir nechtaga ko'paydi. Oilamizdagilar ham, bizlar ham bundan mamnun bo'ldik.

Barchinoy XUDOYBERGANOVA,

Farg'ona viloyati, Oltiariq tumanidagi 32-maktabning 7-«B» sinf o'quvchisi.

«DO'STQOP» LAQABLI IT

Bir kuni futbol o'ynash uchun maktabimiz maydonchasiga ketayotib, do'stim Husanni ham chaqirib o'tmoqchi bo'ldim. Uning hovlisiga yaqinlasharkanman, «Do'stqop, Do'stqop» degan ovozni eshitdim. Sal o'tmay og'zida bir tishlam go'sht ko'tarib olgan kattakon it menga yaqinlashayotganini ko'rib, jonim boricha ko'chaga otildim. Bir mahal ortimga qarasam, it menga yaqinlashayotgan ekan. Nari-beri yerdan tosh olib unga otdim. Tosh tegmadi-yu, hartugul it ortiga qaytdi. Futbol o'ynash ham esimdian chiqib, uyga yo'l oldim. Shu kundan boshlab do'stim Husandan ko'nglim qolib ketdi. U bilan sovuqqa gaplashadigan, salom bersa ham zo'rg'a alik oladigan bo'ldim. Kunlarning birida Husan:

—Ha do'stim, nima bo'ldi senga? - deb so'rab qoldi. Shunda men unga bo'lgan voqeani aytib berdim. Husan esa xaxolab kulib yubordi.

—Sen o'ylagansanki «Do'st, qop» deyapti deb, shundaymi?

—Ha, dedim to'msayib.

—Sen mening kuchugim laqabini «Do'st» ekanligini bilarding. Bir kun oldin unga «Qop» nomi ham qo'shildi. Ukam uni «Qoplon» deb chaqirsa, men «Do'st» derdim. Ikkimiz rosa tortishib qolganimizdan so'ng uni «Do'stqop» deb atashga kelishib olgandik, - dedi Husan kula-kula. Men shundan keyin do'stim Husandan o'rinsiz ranjiganimni tushundim.

Furqat KARIMOV,

Sirdaryo viloyati, Boyovut tumani.

Kunlardan bir kun...

GULXAN ICHIDAGI QIZ

Men sizlarga qishlog'imiz yaqinida yashaydigan Arofat opa haqida so'zlab bermoqchiman.

Arofat opani hamma telba xotin deyishardi. Bir qarashda ular telbaga ham o'xshamasdilar. Ular uylarning atrofida aylanib kim bilandir gaplashar, kular, xursand holda hech kimga ziyon yetkazmay yashardilar. Oy to'lgan kechada hovlisida kattakon gulxan yoqib atrofida raqsga tushar, charchagach, o'tirib olib mayin ohangda alla aytishni boshlardilar. Ularning Ma'mura degan yaqin o'rtoqlari bo'lib, qishloq ahli Arofat opani telba desa-da, Ma'mura opa doim u bilan birga edilar. Bir kuni Ma'mura opa dugonasidan:

—Seni barcha telba deb oy to'lganda gulxan yoqib o'zim bir necha marotaba yonida kattakon ekinga o't ketsa nima bo'laxavotir bilan.

Shunda Arofat opa gilarni gapirib beribdi:

—Bir paytlar bu hovmasdi. Qizim Hilola ga tushishini yoqtirardi. yolg'iz qoldirib, tezda Qizim meni xursand tayyorlamoqchi bo'libdi.

tashqariga chiqibdi. Olov baland bo'lgani uchun yonidagi quruq o'tinlarga o'tib, yona boshlabdi. Qizim o'choqboshiga kirganida, olov ustunlarga o'tib bo'lgan ekan. Hilola olovni o'chirmoqchi bo'lib harakat qilibdi. Ammo tepadan ustiga to'sin tushib, bechora qizimni bosib qolibdi. Uyga kelsam, hammayoq olatasir, to'olon bo'lib yotibdi. Shu tariqa yakka-yu yolg'iz qizimdan ayrilib qoldim.

Bilasizmi, har gal oy to'lgan kechada gulxan yoqqanimda qizim yonimga keladi. Chunki u olovning ichida yashaydi. Xuddi avvalgidek birga raqsga tushib, qo'shiqlar aytamiz. Qizim charchagach, alla aytib uni uxlataman. Gulxan o'chgach, qizimni yana yo'qotaman, -deb hikoyalarini tugatibdi. Ma'mura opa dugonasiga hamdardlik bildiribdi. Shu tariqa Arofat opa qachon hovlisida gulxan yoqsa, uning baxtiyorligidan quvonib, ularga xalaqit bermaydigan bo'libdi.

Iroda ERNAZAROVA,

Surxondaryo viloyati, Angor tumanidagi 9-maktab o'quvchisi.

Bir kuni xolamlarnikiga mehmonga bordik. Mehmonxonada o'tirsak, nimanidir tinmay taqillayotgan tovushini eshitib qoldik.

—Bu nima? - so'radilar oyim ajablanib.

—Uyimizning «odami» bor, - dabdurustdan javob berdilar xolam. Bu gapni eshitib hammamiz hayron qoldik. Shunda xolam gap boshladilar: — Bir kuni uyga kelsam, hammayoq alg'ov-dalg'ov bo'lib yotibdi. Avvaliga o'g'ri tushibdi deb o'yladim. Sal o'zimga kelgach, narsalarni asta-sekin yig'ishtira boshladim. Mehmonxonaga o'tib ketayotsam, ortimdan kimdir dek bo'ldi. O'g'ri uydan magan bo'lsa-ya, degan beri qo'shnimga telefon chaqirib oldim. Qo'shnim har bir burchagigacha qarab «O'g'ri»ni topa olmagach, chi bo'lib gazga chovgum paytda televizorda yaxshi yotgandi. Qo'shnim ikkimiz berilib ketib, gazdagi chovchiqib qolibdi. Bir mahal ovozdan cho'chib tushdim ketgan chovgum yodimga naga yugurdim. Qarasam, gan chovgum polda ag'anab

Bu ham mayli, bir kuni yolg'iz qolgandi, gugurt choqlarini yoqib yuboribdi. dimiqib qolgan nevaramni xonaga olib kirganmish... desam, bir necha kun oldin lab, uyda yolg'iz uxlab

da kimdir uning tepasida yelpiyotganini sezib qolibdi. Ko'zlarini ochib qarasa, hech kim yo'g'-u, stol ustida dori bilan suv turganmish. Qizim dorini ichib, qaytadan yotibdi. Shundan beri uyimizdagi bu «odam»chaga e'tibor bermay qo'yganmiz. Xohlasa taqillatadi, gohida kelgan mehmonlarning oyoq kiyimlari ham yo'qolib qoladi. «Yoqtirmagan» kishilari oyoq kiyimlarini pod'yezdandan topishadi. Ana shunaqa gaplar...

Boyagi taqillagan ovoz birdan tinchib qoldi. Men kiraverishga borib oyoq kiyimlarimizga nazar solsam, hammasi joyida turgan ekan.

—«Odamcha»miz ko'zga ko'rinmaydi, - deb kuldilar xolam. —Men bu «quvnoq odamcha»ni ko'rishga ko'p marta harakat qildim, ammo ko'ra olmadim.

Xullas, xolamning uylarida «odamcha» xo'jayin ekan. Sizning uyingizda kim «xo'jayin», aziz tengdoshlar?

Nodira QAHRAMON qizi,

Toshkent viloyati, Yuqorichirchiq tumani.

UYDA KIM XO'JAYIN?

lip etib o'tgan-chiqib ketol-hadikda nari-qilib, uyidan bilan uyning chiqdik. choy ichmoq-qo'ydim. Shu serial berilase serialga gum esimdantaraqlagan va gazda qolib tushib, oshxo-qorayib ket-yotardi. nevaram uyda o'ynab, o'yin-Tutun hididan kimdir vanna-Buni bola-da, qizim isitmaqolibdi. Shun-

BOLALIKKA BAXSHIDA UMR

Bir bor ekan, bir yo'q ekan, qadimdama, yaqin o'tgan zamonda, Toshkentning Xastimon mahallasi tomonida serfarzand bir oila yashagan ekan. Qishning qirovli kunlaridan birida bu oilada yana bir farzand tug'ilibdi. Yoqutdek yonib, jo'shib yashashini niyat qilib, Yoqutxon deya ism berishibdi qizaloqqa. Ismi jismiga monand sho'x-shaddod, tinib-tinchimas qiz bo'lib ulg'aya boribdi u. Maktab yoshiga yetgach onasi qo'lidan tutib, poytaxtdagi 133-maktab sari yetaklab, ikkinchi onasining qo'lga topshirib kelibdi. «Ikkinchi ona» deganimizga ajablanayotgandirsiz? Har tong o'quvchi qizlarining sochlarini tarab, o'rib, tirnoqlarigacha olib qo'yadigan insonni yana qanday atash mumkin axir?!

Ana shu inson, ya'ni ustoz Salomat opa qizaloqning murg'ak qalbida adabiyotga mehr uyg'otibdi. Dugonasi Dilorom Tojiyevaning she'riy mashqlari esa bu mehmi yana-da alangalatibdi. Qizchani Abdulla Nabiyeov nomli o'quvchilar saroyi qoshidagi Quddus Muhammadiy boshqargan «Yosh qalamkash»lar to'garagi sari boshlagan narsa ham ana shu adabiyotga bo'lgan oshuftalik ekan. Havas otlig' buloqning sof va beg'ubor suvlaridan simirib, uning mittigina qalbida orzu, maqsad daraxtlari kurtak ota boshladi. Hojiakbar Shayxov, Sohiba Abdullayevalar bilan birgalikda Yozuvchilar uyushmasi yig'ilishlaridagi ishtiroki ijod yo'lini tanlashiga turtki bo'lgan bo'lsa, ne ajab?!

Tabriklaymiz!

JAMALAK SOCH QIZALOQ

Poytaxtning Navoiy ko'chasida joylashgan bolalar nashrlari tahririyatlariga kelib turish qizaloqning eng sevimli mashg'uloti edi. Hatto buvisi yangi ko'ylak tikib berib, sochlarini jamalak qilib o'rib qo'yganida sevinchini o'rtoqlashgani ham shu maskanga oshiqqan ekan. «Ana, Bahoroy keldi» deya qarshi olibdi uni ustoz Sobit aka G'ofurov. Taniqli bolalar yozuvchisi Yayra Sa'dullayeva esa qizchani xuddi kattalardek qarshi olar, yumshoq kursisidan turib, yoniga o'tirgancha uzoq-uzoq suhbatlashardi. «Tong yulduzi», avvalgi «Lenin uchquni» gazetasining Bosh muharriri Suhrob aka Yo'ldoshev ham, «iye, yosh muxbirchamiz kelibdilar-ku», deya iliq qarshi olardi jajji Yoqutxonni. Bunday samimiy mehr tafti qizaloqni tahririyatlarga ipsiz bog'lab qo'yibdi. Fursat topildi deguncha ana shu tahririyatlarga kelib xodimlarga ko'maklashadigan, xatlarni ochib, mazmuniga qarab bo'limlarga ajratadigan bo'libdi. Shu tariqa qalami charxlanib boraveribdi. 11 yoshida «Mehribonlar» nomli ilk hikoyasi «G'uncha» jurnalida, «Oqizoq» nomli hikoyasi esa bolalar gazetasida chop etilganida uning quvonganini bir ko'rsangiz edi. Maktabni tamomlash arafasida uning hayotida unutilmas voqea sodir bo'ldi: gazeta tahririyatining tavsiyasi bilan Do'rmonda bo'lib o'tgan yosh ijodkorlar anjumanida ishtirok etdi. «Respublika yosh ijodkorlar anjumani ishtirokchilari» nomli sahifada «Kosmonavtlar» nomli hikoyasi chop etildi.

«DADAJON, QOVUN YEYMIZMI?»

Kattagina mahallaga oqsoqollik qiladigan dadasini jajjigina Yoqutxon har oqshom ana shunday so'zlar bilan qarshi olardi. Abduvosiq aka garchand ishdan juda kech qaytsalarda, uxlamay kutib o'tiradigan jajji qizlari uchun bitta qovun olib kelishni kanda qilmasdilar va ota-bola

yarim kechada bo'lsa ham qovunxo'rlik qilishardi.

Bir kuni Abduvosiq aka ko'chadan g'alati gap eshitib, noxushroq kayfiyatda uyga qaytdilar: emishki, qizlari Yoqutxon mahalladagi boobro' bir xonadonning erkatoiy farzandi haqida tanqidiy maqola yozganmish va u bolalar gazetasining birinchi sahifasida «Mardlik» nomi bilan chop etilganmish. Bu maqola mahallada ham, maktabda ham katta shov-shuvga sabab bo'libdi. Shu voqea sabab Abduvosiq aka qizlariga maqola yozishni qat'iy ta'qiq qilib qo'yibdilar. Maqola «qahramoni»ning aka-ukalari muallifni bir necha bor «koptok» qilib tepkilashganini esa mard qizaloq hech kimga, hatto aka-ukalariga ham aytmabdi.

Qizining hamma uxlagandan keyin yozayotganini payqagan ota elektr chiroq

probkasini yostig'ining tagiga qo'yib yotadigan bo'libdi. Yoqutxon esa shunda ham yozishdan to'xtamabdi: ko'rpaning tagida sham yog'dusida yozayotganida hatto sochlari ham kuyib qolgan ekan...

To'g'ri so'z to'qmog'ining mazasini bolalikdanoq tatib ko'rgan ekan qahramonimiz.

Aziz bolajonlar, Sizlarni zeriktirib qo'ymaslik niyatida ertaknamo qilib boshlagan hikoyamizdagi voqealar sevimli adibimiz Yoqutxon opa Rahimova

hayotidan «so'zlash». Hozirda kichkin-toylarning sevimli nashri bo'lmish «G'uncha» jurnalini boshqarib kelayotgan Yoqut opamiz uzoq yillar davomida «Tong yulduzi»da ham mehnat qilganlar.

–Hayotimda ozmi-ko'pmi muvaffaqiyatlarga erishgan bo'lsam, shu gazetada ishlagan yillarimga to'g'ri keladi, -deya xotiraydilar Yoqut opa mamnuniyat bilan. –Ijodkorlarning katta-katta anjumanlarida qatnashdim, «Do'stlik poyezdlari»da dunyo kezdim. Xalq ta'limi a'lochisi unvonini oldim. Bir so'z bilan aytganda, gazeta men uchun hayot maktabi vazifasini o'tadi...

Inson umri yillar bilan o'chansa, ijod ahlining umri yozgan kitoblari-yu tarbiyalagan shogirdlari bilan sarhisob qilinadi, nazarimda.

Bu jihatdan Yoqut opa sarmazmun, sarmahsul hayot kechiryaptilar desak hecham mubolag'a bo'lmaydi. Chunki «Ko'ngil», «Boychechak», «Surat», «G'urur», «Bu sizga, oyijon!» kabi kitoblari o'z o'quvchilarini allaqachon topgan bo'lsa,

Ilmira Rahmatullayeva, Shoim Bo'tayev, Hoshimjon Mirzaahmedov, Feruza Nodirova singari shogirdlari taniqli jurnalist va yozuvchi bo'lib tanilib ulgurishgan. Ikki farzandning mehribon onasi, yetti nabiraning bag'rikeng buvijonisi bo'lmish Yoqutxon opaning ona kasbini ardoqlab kelayotgan qizi Yulduzxon qo'lga kiritayotgan muvaffaqiyatlardan, buvisiga havas qilib qalam tebratayotgan nabirasi Muxlisaning intilishlaridan boshi ko'klarda.

Yaqinda ana shu serqirra, serg'ayrat adibimiz 60 yoshni qarshiladilar. Ularni yaqindan tanimaganimda bu gapga sira ishonmagan bo'lardim...

«Tong yulduzi»ning ko'p ming sonli o'quvchilari nomidan sevimli yozuvchimizni qizg'in muborakbod etamiz va ulardan bolalik xotiralariga oid qiziqarli kitoblar kutib qolamiz.

Feruza JALILOVA.

TONG yulduzi

BOSH MUHARRIR:

Umida

ABDUAZIMOVA

TAHRIR HAY'ATI:

Turobjon JO'RAYEV

(O'zbekiston Xalq ta'limi vaziri),

Dilbar ALIMJONOVA

(«Sog'lom avlod uchun»

hukumatga qarashli bo'lmagan

xalqaro xayriya jamg'armasi

ijrochi direktori),

Qahramon QURANBOYEV

(«Kamolot» YOIH markaziy

kengashi raisi o'rinbosari),

Jabbor RAZZOQOV

(«O'zbekiston» NMIU bosh

muharrir o'rinbosari),

Dilmurod RAHMATILLAYEV

(Andijon viloyati Xalq ta'limi

boshqarmasi boshlig'i),

Dilshoda DADAJONOVA

(Namangan viloyati Xalq

ta'limi boshqarmasi boshlig'i),

Feruza JALILOVA

(Bosh muharrir o'rinbosari),

Sobirjon SHARIPOV

(Xorazm viloyati Xalq ta'limi

boshqarmasi boshlig'i),

Ergashvov SARIQOV

(Iqtisod fanlari doktori).

Gazeta O'zbekiston

matbuot va axborot

agentligida

022-raqam bilan 2003-

yil 11-dekabrda

ro'yxatdan o'tgan.

Noshir:

«O'zbekiston»

nashriyot-matbaa ijodiy uyi.

Gazeta

«O'zbekiston»

nashriyot-matbaa ijodiy uyi

kompyuter bo'limida terib

sahifalandi va chop etildi.

Gazeta haftaning dushanba

kuni chiqadi. Hajmi A-3,

2 bosma taboq.

Adadi - 58001

Buyurtma N: J 3221

Dizayner va

sahifalovchi:

Fazliddin

SHOYODGOROV

Navbatchi:

Muharrama

PIRMATOVA

Rassom:

Nodira MIRZAYEVA

Manzilimiz:

700129,

Toshkent shahri,

Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Obuna indeksi: 198.

e-mail:

tong1924@mail.ru

Tel: 144-27-25

144-63-08

Tel/ faks:

(99871) 144-38-10